

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1998-1999

16 MARS 1999

Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République argentine tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, faits à Bruxelles, le 12 juin 1996

RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
PAR M. DEVOLDER

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF DU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES

Il s'agit en l'occurrence d'un accord de prévention de la double imposition du type classique. Le Parlement belge a déjà ratifié de nombreux accords de ce type.

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Vautmans, président; Bourgeois, Hostekint, Mahoux, Nothomb, Mmes Sémer, Thijs, Willame-Boonen et M. Devolder, rapporteur.

Voir:

Document du Sénat :

1-1295 - 1998/1999 :

Nº 1: Projet de loi.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1998-1999

16 MAART 1999

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Argentijnse Republiek tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, gedaan te Brussel op 12 juni 1996

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE BUITENLANDSE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER DEVOLDER

I. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Het gaat hier om een overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting van het klassieke type. Het Belgische Parlement heeft reeds vele overeenkomsten van die aard bekragtigd.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Vautmans, voorzitter; Bourgeois, Hostekint, Mahoux, Nothomb, de dames Sémer, Thijs, Willame-Boonen en de heer Devolder, rapporteur.

Zie:

Gedr. St. van de Senaat :

1-1295 - 1998/1999 :

Nr. 1: Wetsontwerp.

Le Conseil d'État a fait remarquer, à juste titre, que le présent accord comporte deux clauses qui sont moins favorables que le modèle de convention de double imposition recommandée par l'OCDE :

D'une part, la présente convention ne comporte pas la clause d'assistance pour le recouvrement de dettes fiscales (c'est-à-dire une personne débitrice d'impôts en Belgique peut se soustraire au paiement de sa dette en s'établissant en Argentine). Le parlement argentin refuse de ratifier des accords comportant pareille clause car il considère qu'une telle clause représente une atteinte à la souveraineté argentine».

D'autre part, les dispositions des articles 10 à 12 qui limitent, en matière de revenus de capitaux et de biens immobiliers, le pouvoir d'imposition de l'État de la source sont moins favorables que le modèle OCDE.

La Belgique a néanmoins procédé à la signature de cet accord car :

- les sociétés belges sont plus demandeuses que les sociétés argentines (nous avons investi plus en Argentine que vice-versa);

- les Argentins ont promis de négocier une clause de recouvrement avec la Belgique du moment que leur parlement changerait d'avis;

- le présent accord comporte une clause qui stipule que la Belgique bénéficiera automatiquement de tout régime plus favorable que serait accordé par l'Argentine à un pays tiers (clause de la nation la plus favorisée).

Quelques commentaires sur l'Argentine et nos relations avec ce pays

Avec ses 36 millions d'habitants, l'Argentine est le deuxième pays le plus important d'Amérique latine. C'est un État fédéral, une démocratie à système présidentiel. Le président nomme et révoque les ministres. Son parlement est bicaméral. Le parti péroniste (Parti Justicialiste) est au pouvoir. Il mène une politique néolibérale et conservatrice sous la houlette du président Menem.

La vie politique est dominée par les élections présidentielles de fin 1999. Le président Menem ne pourra pas se représenter (la Constitution n'autorise que deux mandats successifs).

Économiquement, le pays se porte plutôt bien. Le PNB par habitant est de ± 9 000 USD, l'inflation est sous contrôle, la croissance a été affectée par la crise internationale mais reste élevée (±4% en 1998 contre +8,7% en 1997).

De Raad van State heeft er terecht op gewezen dat deze overeenkomst twee bepalingen bevat die minder gunstig zijn dan het door de OESO aanbevolen modelverdrag over de dubbele belasting.

Enerzijds ontbreekt in de overeenkomst de clausule van invorderingsbijstand (wat betekent dat een persoon die in België belastingen verschuldigd is zich aan de betaling van zijn schuld kan onttrekken door zich in Argentinië te vestigen). Het Argentijnse parlement weigert een overeenkomst goed te keuren die een dergelijke clausule bevat, omdat het van oordeel is dat dit een «schending van de Argentijnse soevereiniteit» zou betekenen.

Anderzijds houden de bepalingen van artikelen 10 tot 12 een grotere beperking in van de bevoegdheid van de bronstaat om belastingen op inkomsten uit kapitalen en goederen te heffen dan het door de OESO aanbevolen modelverdrag.

Toch heeft België de overeenkomst ondertekend :

- omdat de Belgische ondernemingen er meer behoeftte aan hebben dan de Argentijnse (wij hebben meer in Argentinië geïnvesteerd dan omgekeerd);

- omdat de Argentijnen ons beloofd hebben dat zij met België zullen onderhandelen over een clausule van invorderingsbijstand zodra hun parlement van houding verandert;

- omdat de huidige overeenkomst een clausule van meest begunstigde natie bevat, waarin staat dat België automatisch dezelfde voordelen zal ontvangen als om het even welke derde staat waarmee Argentinië een gunstiger overeenkomst sluit.

Enkele opmerkingen over Argentinië en onze betrekkingen met het land

Argentinië is met zijn 36 miljoen inwoners het tweede belangrijkste land van Latijns-Amerika. Het is een federale staat en een presidentiële democratie, waarin de president ministers aanstelt en uit hun ambt ontslaat. Het Argentijnse parlement is bicamerale. De macht is in handen van de partij van de «Peronisten» («Justicialisten»), die een neo-liberaal en conservatief beleid voert onder leiding van president Ménem.

Het politieke leven wordt overheerst door de presidentiële verkiezingen van eind 1999. President Ménem kan niet opnieuw opkomen, vermits de Grondwet slechts twee opeenvolgende mandaten toestaat.

Uit economisch oogpunt stelt Argentinië het goed. Het BNP bedraagt ± 9 000 USD per inwoner en de inflatie is onder controle. De economische groei werd beïnvloed door de internationale crisis, maar is nog steeds hoog (± +4 % in 1998 tegenover +8,7 % in 1997).

Quant à nos relations bilatérales :

- 3 500 belges vivent en Argentine
- Echanges commerciaux équilibrés et en croissance :
 - Exp. belges : 7,4 milliards de francs en 1995, 8,4 milliards de francs en 1996 et 11,9 milliards de francs en 1997;
 - Imp. belges : 7,7 milliards de francs en 1995, 11,1 milliards de francs en 1996 et 10,8 milliards de francs en 1997.
 - Investissements belges relativement importants, entre autres de la part de Tractebel, Puratos, Barco, De Nul, Solvay, Extraction De Smet, etc.

II. DISCUSSION

Un membre constate que la convention concerne six impôts en Belgique, mais deux seulement en Argentine.

Le ministre répond que le régime fiscal argentin est différent du nôtre.

Un membre attire l'attention sur le fait que douze pays d'Amérique évoluent vers une association latino-américaine qui devrait être opérationnelle en 2005. Comment la naissance de cette zone de libre-échange se déroule-t-elle ? Quelle est l'attitude de l'Union européenne à l'égard de cette zone, qui regroupera douze pays ? L'union suit-elle les événements et a-t-elle l'intention de conclure des accords avec cette association ?

Le ministre répond que cette association de libre-échange ne relève absolument pas de la théorie. Le Mercosur se renforce, le pacte andin également, et l'on se regroupe plus globalement au sein de ce que l'on pourrait presque appeler une zone de libre-échange.

Le Mexique, pour sa part, est davantage lié aux États-Unis et au Canada en raison de l'ALENA. Cependant, les pays d'Amérique latine et centrale, à commencer par le Brésil et le Mexique, se rendent compte qu'il serait néfaste pour eux de se centrer exclusivement sur les États-Unis.

Le Brésil, qui assure 75 % ces échanges avec les autres pays d'Amérique latine, n'effectue plus que 10 % de ses échanges au niveau de l'Amérique du Nord. Les États-Unis, quant à eux, sont conscients de l'importance du Brésil, même si le Sénat a rejeté le fast-track (procédure rapide).

L'Europe a signé en 1997 un accord de coopération avec le Mercosur. L'accord, qui a déjà été ratifié par le parlement fédéral n'est pas encore en vigueur. Certains pays des «quinze» doivent encore le ratifier.

Wat de bilaterale betrekkingen met België betrifft :

- Er wonen 3 500 Belgen in Argentinië
- De handelsactiviteiten zijn in evenwicht en gaan in stijgende lijn :
 - Export naar België: 7,4 miljard frank in 1995, 8,4 miljard frank in 1996 en 11,9 miljard frank in 1997
 - Import uit België: 7,7 miljard frank in 1995, 11,1 miljard frank in 1996 en 10,8 miljard frank in 1997.
- Er wordt betrekkelijk zwaar geïnvesteerd door Belgische bedrijven, waaronder Tractebel, Puratos, Barco, De Nul, Solvay, Extraction De Smet, enz.

II. BESPREKING

Een lid stelt vast dat de overeenkomst betrekking heeft op zes vormen van belasting in België, tegen slechts twee in Argentinië.

De minister antwoordt dat het Argentijnse fiscale systeem verschilt van het onze.

Een lid vestigt er de aandacht op dat twaalf Amerikaanse landen zich aan het groeperen zijn in een Latijns-Amerikaanse vereniging die vanaf 2005 operationeel zou zijn. Hoe verloopt het ontstaan van die vrijhandelszone ? Hoe verhoudt de Europese Unie zich tot die zone, die twaalf landen zal bijeenbrengen ? Volgt de Unie de gebeurtenissen en heeft zij het voornemen met die vereniging overeenkomsten te sluiten ?

De minister antwoordt dat die vrijhandelsvereniging eigenlijk reeds een feit is. Mercosur en het Andes-pact worden invloedrijker en men kent nu reeds een groepering in een bijna-vrijhandelszone.

Mexico heeft meer banden met de Verenigde Staten en met Canada, wegens de Noord-Amerikaanse Vrijhandelsovereenkomst. De Latijns- en Centraal-Amerikaanse landen, met Brazilië en Mexico op de eerste plaats, beginnen echter te beseffen dat het nadelig voor hen zou zijn zich enkel op de Verenigde Staten te concentreren.

Brazilië, dat 75 % van de handel met andere Latijns-Amerikaanse landen voor zijn rekening neemt, drijft nog slechts voor 10 % handel met Noord-Amerika. Van hun kant zijn de Verenigde Staten zich bewust van het belang van Brazilië, alhoewel de Amerikaanse Senaat de «fast-track» (versnelde procedure) heeft verworpen.

In 1997 heeft Europa een overeenkomst voor samenwerking ondertekend met Mercosur. De overeenkomst, die reeds werd goedgekeurd door het federale Parlement, is nog niet van kracht omdat sommige van de 15 Europese lidstaten haar nog moeten ondertekenen.

III. VOTES

Les articles 1er et 2 ainsi que l'ensemble du projet de loi sont adoptés à l'unanimité des huit membres présents.

Confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le rapporteur,

Jacques DEVOLDER.

Le président,

Valère VAUTMANS.

III. STEMMINGEN

De artikelen 1 en 2, alsook het wetsontwerp in zijn geheel worden door de acht aanwezige leden eenparig aangenomen.

Vertrouwen wordt geschenken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De rapporteur,

Jacques DEVOLDER.

De voorzitter,

Valère VAUTMANS.